

1.0571

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
دانشکده ی دندانپزشکی

عنوان:

بررسی شیوع تقلب در دانشکده ی دندانپزشکی، دانشگاه علوم

پزشکی شیراز در سال تحصیلی ۸۵ - ۸۶

توسط:

نعمت ... پور شمسی

پایان نامه ارائه شده به دانشکده دندانپزشکی به عنوان بخشی از فعالیتهای لازم
برای اخذ درجه دکترای عمومی

به راهنمایی:

دکتر سید ضیاءالدین تابعی

استاد بخش پاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

استاد مشاور:

دکتر شجاع شکرالهی

استاد بخش اندو دانشکده دندانپزشکی شیراز

۱۳۸۶

۱ ۹ ۳ ۵ ۶ ۸

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
تاسیس ۱۳۵۱

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۱

سپاسگزاری

تقدیم به پدر و مادر عزیزه که مرا در تمام

مراحل زندگی یاری نمودند.

و تقدیم به برادرانم و خواهرانم که مرا در تمام

مراحل زندگی همراهی نمودند.

و تقدیم به اساتید محترم دانشکده

و تقدیم به ...

با سپاس بیکران از استاد بزرگوارم؛
جناب آقای دکتر سید ضیاءالدین تابعی
جناب آقای دکتر شجاع شکرالهی

دکتر احسان شمسی گوشکی
و همه ی کسانی که مرا در این راه یاری کردند.

چکیده

مقدمه: تقلب در مفهوم کلی یعنی پاداش گرفتن برای عملی که از راه غیراخلاقی حاصل شده باشد. این تعریف شامل هر شرایطی منجمله رشوه خواری، کلاهبرداری و ... می شود که به افراد برتری استفاده ی نامناسب از موضوعی را بدهد (۱). در بحث ما تقلب حول و حوش آموزش و مسائل مرتبط با آن می باشد. امروزه تقلب در بین دانشجویان به طور شگفت آوری زیاد می باشد و حتی در برخی مراکز آموزشی به ۸۹ درصد می رسد (۱۱). به عقیده ی صاحب نظران مهمترین نتیجه ی تقلب، فارغ التحصیل شدن دانشجویانی می باشد که با طی راه میان بر، بدون بدست آوردن دانش و مهارت لازم، مجاز به درمان بیماران می شوند (۳). همچنین متقلبین در دانشکده های دندانپزشکی بیشتر از سایرین در آینده، کار غیراخلاقی خود را، بخصوص در ارتباط با بیماران، همکاران، بیمه گران و دولت ادامه می دهند (۴). بنابراین تحقیق در این زمینه و علتیابی و برخورد با این موضوع امری ضروری به نظر می رسد.

روش کار: پس از حضور در کلاس درس هر ورودی در دانشکده ی دندانپزشکی، وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز، و توضیح در مورد مسئله ی تقلب و نحوه ی پر کردن پرسشنامه تعدادی از دانشجویانی که خود نیز تمایل داشتند انتخاب شدند. پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط ۲۰۵ نفر دانشجو از ورودی های مختلف ۸۰ تا ۸۵ داده ها به SPSS وارد شد و آنالیز آماری صورت گرفت.

نتایج: ۹۱/۷ درصد از دانشجویان معتقد بودند که تقلب در دانشکده ی دندانپزشکی وجود دارد و ۵۱/۴ درصد ابراز داشتند که سعی در انجام تقلب داشته اند؛ میزان تقلب با وضعیت اسکان و تأهل دانشجو ارتباط معنی داری نداشت ولی در آقایان بیشتر از خانمها بود. شیوع تقلب با افزایش سنوات تحصیلی افزایش پیدا می کرد. بگونه ای که در دانشجویان بالینی نسبت به دانشجویان علوم پایه این افزایش قابل توجه می باشد. شایعترین علت تقلب از دیدگاه دانشجویان به ترتیب نزولی شامل: پاس کردن درس مربوطه، گرفتن نمره ی بالاتر، پذیرفته و عادی بودن تقلب بین دانشجویان، فشارهای وارده به دانشجو به دلیل سختی دروس و توقعات اساتید و خانواده، چشم پوشی اساتیدو بی تفاوتی آنها نسبت به تقلب، غیر مؤثر بودن تنبیهات موجود کسب وجه ی بهتری بین دانشجویان

دو فرم شایعتر تقلب شامل این موارد بود: نگاه کردن از روی برگه ی امتحانی نفر بغل دستی، دادن و گرفتن جواب از طریق اشاره ی دست. عمده ی تقلبات در سؤالات چهارگزینه ای بوده است. راه پیشنهادی اکثر دانشجویان در جهت جلوگیری از تقلب آموزش اخلاق پزشکی و تغییر نگرشها بود.

بحث و نتیجه گیری : تمایل بالای دانشجویان به انجام تقلب (۵۶/۱ درصد) و شانس بالای مؤفقییت انجام آن (۷۷/۷ درصد) از یک طرف و تعداد کم گزارشات رسیده به کمیته ی انضباطی دانشگاه در مورد تقلب از سوی دیگر دلیل بر غفلت مسئولین از معضل تقلب در دانشکده می باشد. همچنین دیدگاه دانشجویان در مورد تقلب و عدم اعتقاد به اشتباه بودن نفس تقلب باید زنگ خطری برای متولیان آموزش باشد. مهمترین عامل بازدارنده از تقلب نیز آموزش اخلاق پزشکی می باشد، البته بگونه ای که تغییر و درون گرایی را در زندگی شغلی و حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی ایجاد نماید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول
۲	۱ مقدمه
	فصل دوم
۴	بررسی متون
۵	۲-۱ شیوع تقلب
۷	۲-۲ اتیولوژی
۸	۲-۲-۱ علل مرتبط با دانشگاه
۸	۲-۲-۲ علل فردی
۹	۲-۲-۳ علل خارج از دانشگاه
۱۱	۲-۳ اهمیت موضوع و عواقب کار
۱۲	۲-۴ نحوه ی برخورد
۱۴	۲-۴-۱ آموزش اخلاق پزشکی
۱۷	۲-۴-۲ نحوه ی گزینش دانشجو
۱۹	۲-۴-۳ تنبیهات
۲۴	۲-۴-۴ کنترل محل امتحان
	فصل سوم
۲۶	۳ روش انجام کار
	فصل چهارم
۳۰	۴ نتایج
	فصل پنجم
۳۸	۵ بحث و نتیجه گیری
۴۲	منابع و مؤاخذ
۴۵	ضمیمه
	پیوست

فهرست جداول

عنوان.....	صفحه.....
جدول ۱-۲: عقیده ی دانشجویان در توجیه تقلب	۷
جدول ۲-۲: برداشت دانشجویان از میزان اهمیت ۱۳ رفتار تقلب آمیز	۹
جدول ۱-۴: میزان علاقه ی دانشجویان به رشته ی دندانپزشکی	۳۰
جدول ۲-۴: میزان علاقه ی دانشجویان به رشته ی دندانپزشکی به تفکیک سال ورودی	۳۰
جدول ۳-۴: علت تقلب از دیدگاه دانشجویان	۳۱
جدول ۴-۴: شایعترین نوع تقلب از دیدگاه دانشجویان	۳۲
جدول ۵-۴: اذعان به ارتکاب تقلب بر حسب نوع تقلب	۳۲

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۷	نمودار ۳-۱: پراکندگی دانشجویان بر حسب سال ورودی
۲۷	نمودار ۳-۲: پراکندگی دانشجویان بر حسب مقطع تحصیلی
۳۳	نمودار ۴-۱: شیوع تمایل به انجام تقلب بر حسب جنس
۳۳	نمودار ۴-۲: شیوع تمایل به انجام تقلب بر حسب وضعیت تأهل
۳۴	نمودار ۴-۳: مقایسه ی شیوع تقلب بر حسب وضعیت اسکان
۳۴	نمودار ۴-۴: مقایسه ی تمایل به تقلب در دانشگاه با دبیرستان
۳۵	نمودار ۴-۵: راهکردهای پیشنهادی دانشجویان در پیشگیری از تقلب
۳۵	نمودار ۴-۶: فراوانی تقلب بر حسب نوع امتحان از دیدگاه دانشجویان

فصل اول

مقدمه

۱ مقدمه

تقلب در مفهوم کلی یعنی پاداش گرفتن برای عملی که از راه غیراخلاقی^۱ حاصل شده باشد. این تعریف گسترده شامل رشوه خواری^۲، ریفیق بازی، کلاه برداری و هر شرایطی می شود که به افراد برتری استفاده نامناسب از موضوعی را بدهد (۱). این افراد نگرانیهایی را فراهم می کنند، چرا که در جامعه، این مسائل برخلاف حسن ذاتی و درونی ما می باشد. در واقع آنها به صداقت و راستی که سلامتی روحی و ارزشهای معنوی را تحلیل می کنند، صدمه می زنند (۱).

در بحث ما، تقلب حول و حوش آموزش و مسائل مرتبط با آن می باشد و فقط محدود به امتحان نمی شود، بلکه می تواند در زمینه های آزمایشگاهی و کلینیک نیز اتفاق بیفتد مانند: تحریف کردن سوابق بیمار، جعل امضاء اساتید دانشگاه در نسخه ها و ... تقلب تنهها یکی از رفتارهای ناپسند در مبحث اخلاق می باشد. تقلب یک تجاوز اخلاقی آشکار به حساب می آید، اما به ندرت به عنوان یک موضوع مهم اخلاقی مطرح می شود (۲).

البته تقلب در آموزش فقط محدود به دانشجویان دندانپزشکی نیست، بلکه اساتیدی هم که با تحریف کردن اطلاعات تحقیقاتی و داده های جالب (در صورت پنهان ماندن کار غیراخلاقی آنها) ترفیع درجه و افزایش حقوق می گیرند نیز، مرتکب تقلب شده اند (۳).

بررسی مقالات حاکی از این مطلب می باشد که اطلاعات ما در مورد تقلب در امتحانات دانشجویان پزشکی، بخصوص در مورد وسعت، میزان تغییرات، عوامل ایجاد آن، مهار و نحوه ی برخورد با آن، بسیار ناکافی و غیر قابل اعتماد می باشد (۴). بدلیل طبیعت تقلب و مشکلات تشخیص روشهای انجام آن که برای مطالعات ما لازم و ضروری می باشد، شواهدی که مبنی بر نتایج علمی باشد، معمولاً در دسترس نخواهد بود. هنوز بسیاری از نتایج و عملکردها بر پایه ی استنباط های درکی و مفاهیمی با اعتبار صوری می باشد (۴).

¹ . dishonest

² . bribery

تقریباً همه ی دانشجویانی که تقلب می کنند بر این عقیده اند که کارشان اشتباه است، اما آنرا به هر نحوی انجام می دهند. مسلماً رفتار دانشجویان متقلب تحت تأثیر عملکردشان تغییر خواهد کرد و احتمالاً این روند موجب نارضایتی اکثریت دانشجویان خواهد شد (۵). اعتراف دانشجویان بر اشتباه بودن عملکردشان مبین این نکته می باشد که « دانستن اخلاق دندانپزشکی و اخلاقی بودن دو چیز کاملاً متفاوت هستند. در مقاطع مختلف روانشناسان و فلاسفه کوشیده اند تا به این سؤال پاسخ دهند که: چرا فردی که عملکرد بهتر را می شناسد، در مقطعی از زمان خیلی بد عمل می کند (۲)».

متقلبین معمولاً دو دیدگاه متفاوت دارند. اول اینکه: تقلب اشتباه است. دوم اینکه: وقتی که همه تقلب می کنند پس عملکرد من واقعاً هم غلط نیست. این دیدگاه دوم در الگوی زندگی فرد متقلب تأثیر خواهد گذاشت و به پایدار شدن رفتار آنها در ارائه ی خدمات به بیماران، آموزش دندانپزشکی و تحقیقات (که همه ی آنها به قضاوت و احساس مسئولیت اخلاقی آنها بر می گردد) کمک خواهد نمود (۳). سود بردن متقلبین از این روند، منجر به تقویت تقلب خواهد شد. بخصوص وقتی که تقلب بدون پیگیری جدی توسط مسئولین همچنان پنهانی انجام شود (۳).

همچنین ارتباط معنی داری بین سطوح اخلاقی و برتری کلینیکی در دانشجویان دندانپزشکی توسط میتز^۱ گزارش شده است (۶).

عواقب تقلب شامل فارغ التحصیل شدن افرادی است که مهارت لازم را نخواهند داشت و معمولاً همان رفتارهای غیراخلاقی را در معالجه مریضهای دندانپزشکی خود ادامه خواهند داد (۷). بنابراین مقاله ی حاضر خواهد کوشید تا در زمینه ی تقلب در دانشکده ی دندانپزشکی، شیوع، علل، نحوه ی برخورد و... راهکارهای در خور توجهی را ارائه دهد.

¹. Meetz

فصل دوم

بررسی متون

۲-۱ شیوع تقلب

تقلب در بین دانشجویان به طور شگفت آوری زیاد می باشد و ممکن است افزایش نیز یابد. بیش از ۱۰ درصد رفتارهای غیراخلاقی در دانشکده های پزشکی در ارتباط با تقلب در امتحانات می باشد (۸).

در یک بررسی پرسشنامه ای از همه دانشجویان دندانپزشکی کلاس چهارم در یکی از دانشگاهها (University of Iowa College of Dentistry) در مورد تقلب در سال اول و دوم دندانپزشکی سؤالاتی شد. اینکه آیا تقلب داشته اند و یا چقدر معتقدند که تقلب اتفاق می افتد. ۴۳ درصد پذیرفتند که تقلب کرده اند، اما ۹۴ درصد آنها اعتقاد داشتند که تقلب اتفاق می افتد. دزدی تألیفات نیز به عنوان نوعی از تقلب معرفی شد که دانشجویان کمتری بر وجود آن اقرار داشتند (۹).

لاری^۱ و همکارانش بر این عقیده اند که بیشترین تقلب در دانشگاه دندانپزشکی در دوره های آموزش قبل از کلینیک در ۲ سال اول و قبل از گذراندن درس اخلاق اتفاق می افتد (۲).

مطالعه ۸۶ زن و ۱۲۴ مرد دانشجوی رشته تجارت^۲ نشان داد که مردها تمایل بیشتری به انجام رفتارهای غیراخلاقی دارند (۱۰).

دریک بررسی ۴۸۰ دانشجو و ۱۴۸ عضو هیئات علمی در دو دانشکده ی کوچک از نظر تقلب بررسی شدند. ۸۹ درصد دانشجویان پذیرفتند که تقلب داشته اند. متغیرهای رفتاری در پیش بینی تقلب بر متغیرهای زمینه ای ارجحیت داشت (۱۱).

^۱. Larry

^۲. business student

در مطالعه ی دیگر پرسشنامه ای شامل ۴۹ گزینه توسط ۳۸۰ دانشجو در زمینه تقلب در امتحان اصلی و کوئیزها و تکالیف پر شد. بیشتر از نیمی از دانشجویان، تقلب در طی سال تحصیلی در حداقل یک منطقه را گزارش کردند (۱۲).

تقلب در بین دانشجویان پزشکی نیز بسیار شایع است (۵۸/۲ درصد) در حالی که شیوع تقلب در دانش آموزان قبل از ورود به رشته ی پزشکی^۱ ۸۷/۶ درصد بوده است. دیده شده است که ارتباط مثبتی بین تقلب در دانشگاه و تقلب در مراقبتهای بالینی بیمار وجود دارد (۱۳).

بررسی ۲۴۵۹ دانشجوی پزشکی نشان داد که ۳۹ درصد آنها در سال اول دانشگاه، خودشان تقلب را دیده اند و ۶۶/۵ درصد در مورد وقوع آن شنیده اند. ۵ درصد نیز به انجام آن در طول دو سال اول اذعان داشتند (۱۴).

¹ . pre medical

۲-۲ اتیولوژی

هنوز در مورد گرایش دانشجویان نسبت به رفتارهای مختلف تقلب آمیز، اختلاف نظر وجود داشته و یک تئوری واضحی وجود ندارد. اما روی هم رفته بیشتر دانشجویان پذیرفته اند که دلایل متقلبین برای ارتکاب این عمل غیر قابل قبول بوده و با این کار خود را در معرض مشکلات و برخوردها قرار می دهند (۳) (جدول ۲-۱). نکته حائز اهمیت اینکه دانشجویان از تقلب به عنوان راه فرعی در جهت جلوگیری از افتادن دروس^۱ استفاده می کنند (۵).

بررسی ۱۷۳۹ دانشجو در ۹ ایالت نشان داد که تقلب تحت تأثیر خصوصیات فردی دانشجویان (مانند سن، جنس، معدل) و فاکتورهای زمینه ای (مانند میزان تقلب میان هم سن و سالان، میزان پذیرفته بودن تقلب، شدت تنبیه در نظر گرفته شده برای تقلب) می باشد. قویترین عامل نیز پذیرش تقلب بود (۱۵).

جدول ۲-۱: عقیده ی دانشجویان در توجیه ی تقلب (۳)

	Students' justifications for cheating	
	When is it justified for a dental student to cheat?	
	Percentage of Responses	
	Never or Rarely	Usually
To get a better grade	92	8
To look better to family	95	5
To look better to friends	96	4
To avoid embarrassment	96	4
To pass a course	85	15

¹ . failing

۱-۲-۲ علل مرتبط با دانشگاه :

تقلب دانشجویان بسیار غیرمعمول هم به نظر نمی رسد، بلکه بازتابی از اجبار و فشارهای شرایط موجود می باشد. دانشجویان در این مورد، والدین و اساتید خود را سرزنش می کنند، چرا که فشار بر آنها در جهت بهتر بودن را در امر ترویج تقلب مؤثر می دانند. همچنین شایع بودن تقلب به علت پذیرفته شدن این عمل در بین دانشجویان می باشد (۱۶).

فشارهای وارده بر دانشجویان جهت گرفتن نمره ی خوب، غیر مؤثر بودن عوامل بازدارنده ی تقلب، چشم پوشی اساتید و نبود صداقت دانشکده، عوامل مهم بروز تقلب هستند (۱۷).
در یک بررسی نیز دیده شد که برخی دانشجویان عقیده دارند که تنبیهات پیش پا افتاده، سبب افزایش تقلب می شود (۱۸).

برخی دیگر از دانشجویان دندانپزشکی، فشار بیش از اندازه را بر بروز رفتارهای غیراخلاقی آنها من جمله تقلب مؤثر می دانند (۱۸).

۲-۲-۲ علل فردی :

میزان علاقه دانشجوی، به رشته ی تحصیلی اش در بروز تقلب بسیار مؤثر می باشد. در یک بررسی بر روی ۲۰۰ دانشجوی رشته ی دندانپزشکی که از آنها در مورد ۱۳ رفتار تقلب آمیز سؤال شده بود (جدول ۲-۲) نتیجه ی جالبی بدست آمد : عمده ی دانشجویانی که از خواندن دندانپزشکی ابراز خرسندی می کردند، اینها همان دانشجویانی بودند که ۹ مورد از ۱۳ رفتار تقلب آمیز را جدی تلقی کرده بودند. این مسئله نشان می دهد که علاقه ی دانشجوی به رشته ی تحصیلی اش، بطور مستقیم بر عقیده اش نسبت به نادرستی تقلب تأثیر گذار می باشد (۳). تقلب جدی و مهم در این مطالعه تقلبی بوده است که برخلاف اصول اخلاقی دندانپزشکی باشد و مسیر تحصیلات حرفه ای آنها را تغییر دهد. همانگونه که مشاهده می کنید ۹ مورد از ۱۳ رفتار تقلب آمیز به عنوان تقلبی جدی توسط حداقل ۶۰ درصد از دانشجویان تأیید شده است. امضاء لیست حضور و غیاب بجای دانشجوی دیگر و یا درخواست از دانشجویی دیگر جهت امضاء لیست حضور و غیاب هر دو از جمله تقلبهایی بودند که اکثر دانشجویان آن را جدی تلقی نمی کردند.

برخی مقالات نیز بر مؤثر بودن خصوصیات فردی دانشجویان مانند سن، جنس و معدل آنها در بروز تقلب اشاره دارند (۱۵).

ویتلی^۱ با بررسی ۱۰۷ دانشجوی، قویترین ارتباط تقلب را با موارد زیر بیان می دارد: انتظار موفقیت داشتن، تقلبات قبلی، مطالعات ضعیف متقلب، نگرش مثبت به تقلب و این ایده که تقلب هنجار جامعه است (۱۹).

گفته می شود اگر دانشجویی مشتاق یادگیری باشد، جهت دستیابی به نمرات بالاتر، بیشتر تلاش خواهد کرد با وجود همه ی این مسائل، وسوسه ی تقلب و تضمین گرفتن نمره ی بالا با تقلب، زیاد است (۳).

جدول ۲-۲: برداشت دانشجویان از میزان اهمیت ۱۳ رفتار تقلب آمیز (۳)

	Percent of responses	
	Very serious cheating	Not serious cheating
Copies answers during didactic exam	87	13
Signs faculty name in patient chart	95	5
Signs faculty name to attendance form	95	5
Helps other students copy answers during didactic exam	85	15
Intentionally writes false treatment record	95	5
Get questions or answers from students who already took exam	70	30
Give questions or answers to students about to take makeup exams	65	35
Gets help for clinical work against teacher's rules	70	30
Gives help for clinical work against teacher's rules	60	40
Gets help for didactic homework against teacher's rules	30	70
Gives help for didactic homework against teacher's rules	30	70
Signs class attendance list for absent students	40	60
Asks a classmate to sign class attendance list	20	80

۳-۲-۲ علل خارج از دانشگاه (علل فرهنگی)

تقلب تحت تأثیر عوامل چند علیتی قرار دارد. برای مثال در برخی فرهنگها، کشورها و خرده فرهنگها، رفتارهای غیراخلاقی جزء معمول زندگی روزمره شده است. در حالی که در برخی مکانهای دیگر مسائل اخلاقی بالاتر از حد استاندارد مورد توجه قرار می گیرد. مراکز آموزشی وجود دارند که کارکنان و دانشجویها، تقلب را تحمل نمی کنند در حالی که در برخی مراکز دیگر، این امر شایع است. خانه هایی وجود دارد که در آن افراد جوان با استانداردهای بالای اخلاقی رفتار می کنند در حالی که در برخی خانه ها اوقات با

¹. Whitley

آموزه‌های نادرست اخلاقی متأثر از تلویزیون و تجارت، سپری می‌شود. دانشکده‌های پزشکی نیز منعکس کننده‌ی فضای حاکم بر جامعه هستند (۴).

برخی مطالعات انجام شده بر روی تغییرات رفتاری دانشجویان در مدت تحصیلات حرفه‌ای آنها نشان داد که این تغییرات عمدتاً متأثر از مسائل و وقایع خارج از دانشگاه می‌باشد نه تجربیات دانشگاهی (۳). در برخی کشورها مسائل اقتصادی به عنوان علت گسترش تقلب محسوب می‌شود. به عنوان مثال در برخی کشورهای اروپای شرقی دانشجویان با پرداخت پول جواب سؤالات امتحانی را از اساتید می‌گیرند و یا حتی بدون شرکت در امتحان نمره‌ی قبولی را دریافت می‌کنند (۹). حتی در برخی از این مناطق در صورت مخالفت استاد با این روند، توسط دانشجویان تهدید می‌شوند (۹).

۳-۲ اهمیت موضوع و عواقب کار:

مسائل اخلاقی تقلب و اثر آن در طبابت بطور گسترده ای در مقالات پزشکی و دندانپزشکی مورد بحث قرار گرفته است. در مطالعات انجام شده بر روی دانشجویان قبل از فارغ التحصیلی که توسط سیرلس^۱ و لانکاستر^۲ صورت گرفته، تقلب را به عنوان یک مشکل اساسی در آموزش عالی بیان می دارند (۳).

توافق عمومی بر سر این مسأله وجود دارد که در حرفه های تخصصی که مبتنی بر صداقت بوده و با زندگی انسانها سروکار دارند، میزان تقلب باید صفر باشد (۴). چرا که به نظر می رسد متقلبین در دانشکده های دندانپزشکی بیشتر از سایرین در آینده، کار غیراخلاقی خود را بخصوص در ارتباط با بیماران، همکاران، بیمه گران و دولت ادامه می دهند (۴).

عواقب تقلب شامل فارغ التحصیل شدن افرادی است که مهارت لازم را نخواهند داشت و معمولاً همان رفتارهای غیراخلاقی را در معالجه مریضهای دندانپزشکی خود ادامه خواهند داد. تشویق اساتید دندانپزشکی به تأکید بر اهمیت مهارت های حرفه ای دانشجویان در جهت ایجاد رفتارهای مثبت، قابل توجه می باشد و باید با متخلفین برخورد قاطع نمود (۷).

به عقیده ی صاحب نظران مهمترین نتیجه ی تقلب، فارغ التحصیل شدن دانشجویانی می باشد که با طی راه میان بر، بدون بدست آوردن دانش و مهارت لازم، مجاز به درمان بیماران می شوند (۳).

^۱ . seirles

^۲ . Lancaster